

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน (PAOR) ตามแนวคิดของ Kemmis & McTaggart (Kemmis & McTaggart, 1988, p. 11, อ้างถึงใน องอาจ นัยวัฒน์, 2554, หน้า 301-303) โดยดำเนินการ 2 วนรอบ ประกอบด้วยการปฏิบัติ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน (Planning) ขั้นปฏิบัติการ (Action) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นสะท้อนกลับ (Reflection) ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย
3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพการทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย จำนวน 26 คน

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน คือ ผู้บริหารโรงเรียน

1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 4 คน คือครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร

สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย

1.1.2.1 ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 1 คน

1.1.2.2 ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 1 คน

1.1.2.3 ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 1 คน

1.1.2.4 ครูพี่เลี้ยง จำนวน 1 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 21 คน ประกอบด้วย

1.2.1 กลุ่มผู้นิเทศ เป็นตัวแทนคณะกรรมการบริหารโรงเรียนอนุบาลรัตนพร จำนวน 3 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

1.2.1.1 นายภาณุวัฒน์ ฝอยทอง ตำแหน่ง ผู้รับใบอนุญาต

1.2.1.2 นางสุกัญญา อูปรี ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2.1.3 นางบรรทม ไสรินทร์ ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2.2 ตัวแทนผู้ปกครองเด็กนักเรียนอนุบาลปีที่ 1 - 3 จำนวน 3 ห้องเรียน ห้องละ 5 คน จำนวน 15 คน ซึ่งมีวุฒิการศึกษา ในระดับปริญญาตรี 13 คน อีก 2 คน วุฒิมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2.3 วิทยากรผู้ให้การอบรมซึ่งมีความเชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประกอบด้วย นางนวลศรี พรหมจันทร์ ศึกษานิเทศก์ นางวิไลพร วรรณวิจิตร ครู โรงเรียนบ้านดงหลวง และ นางสาวภัทรพร วงศ์กาฬสินธุ์ ครู โรงเรียนบ้านดงหลวง อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยผู้วิจัยได้นำหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ Kemmis & McTaggart (Kemmis & McTaggart, 1988, p. 11, อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2554, หน้า 301-303) เป็นกระบวนการในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ ประกอบด้วยการปฏิบัติงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Planning)
2. ขั้นปฏิบัติการ (Action)
3. ขั้นสังเกตการณ์ (Observation)
4. ขั้นสะท้อนกลับ (Reflection)

รายละเอียดการดำเนินการตามกระบวนการ PAOR มีดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Planning)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์สภาพ ปัญหา เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของครู กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาและจัดทำแผนปฏิบัติการดังนี้

1.1 ศึกษา วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของครูในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

1.2 ครูร่วมกันสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปรายถึงสภาพ ปัญหา ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

1.3 ประชุมครูโรงเรียนอนุบาลรัตนพร เพื่อสะท้อนความคิดเห็นและแนวทางแก้ปัญหาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

1.4 เขียนโครงการและขออนุมัติโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

1.5 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร โดยใช้แนวทางในการพัฒนา คือ

1.5.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

1.5.2 การศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดประสบการณ์เรียนรู้

แบบบูรณาการ

1.5.3 การนิเทศภายในแบบให้คำชี้แนะ

1.6 สร้างเครื่องมือในการกำกับติดตาม การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ

1.7 จัดเตรียมสถานที่ เอกสาร วิทยากร และสื่อต่าง ๆ ไว้สำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2. ชั้นปฏิบัติการ (Action)

ดำเนินการตามแผนที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดร่วมกันดังนี้

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 2 วัน ระหว่างวันที่ 1-2 กรกฎาคม 2560 ณ ห้องประชุมโรงเรียนอนุบาลรัตนพร ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 8 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัย 5 คน และวิทยากรที่มาบรรยายให้ความรู้คือ นางนวลศรี พรหมจันทร์ ศึกษานิเทศก์ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 นางวิสัยพร วรรณวิจิตร ครู โรงเรียนบ้านดงหลวง และนางสาวภัทรพร วงศ์กาฬสินธุ์ ครู โรงเรียนบ้านดงหลวง อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร ซึ่งคณะวิทยากรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ของเด็กปฐมวัย

2.2 การศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ระหว่างวันที่ 13-14 กรกฎาคม 2560 ณ โรงเรียนอนุบาลจตุรลักษณ์ อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร โดยมีคณะครูผู้ร่วมวิจัยจำนวน 4 คน และผู้วิจัย เดินทางไปศึกษาดูงานการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ศึกษาจากสถานที่จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ จากสถานที่จริง เป็นประสบการณ์ตรงนอกห้องเรียน เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มผู้วิจัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ

2.3 การนิเทศภายในแบบให้คำชี้แนะ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันวางแผนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ จัดทำปฏิทินการนิเทศ รูปแบบการนิเทศเป็นการส่งเสริม สนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีนายภานุวัฒน์ ฝอยทอง ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนอนุบาลรัตนพร นางสุกัญญา อุปรี ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ และนางบรรทม ไสริรินทร์ ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ที่มีความรู้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการโดยการนิเทศการเขียนแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ และการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ

3. ชั้นสังเกตการณ์ (Observation)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ใช้แบบประเมินผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย สำหรับการรวบรวมข้อมูลจากผู้ร่วมวิจัย

3.2 การศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ใช้เครื่องมือแบบประเมินการศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ จากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับ ความรู้ ความเข้าใจ ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน

3.3 การนิเทศภายในแบบให้คำชี้แนะ เครื่องมือที่ใช้ 5 ฉบับ ดังนี้
 1) แบบประเมินผลแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร 2) แบบสังเกตพฤติกรรมของครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก ในขณะที่ครูจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร 4) แบบสัมภาษณ์ครูความสำเร็จของการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร 5) แบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร สำหรับการรวบรวมข้อมูลจากผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ และการจัดประสบการณ์เรียนรู้

แบบบูรณาการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่โรงเรียนต้องการ

4. ขั้นสะท้อนกลับ (Reflection)

ผู้วิจัยนำรายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือ นำมาวิเคราะห์ร่วมกับผู้ร่วมวิจัยเพื่ออภิปรายและร่วมกันสรุป เพื่อสะท้อนผลตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพและปัญหาในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของครูในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

1.1 ด้านสภาพ พบว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ครูไม่ได้จบการศึกษาด้านปฐมวัยโดยตรง จึงขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์เรียนรู้และไม่เคยเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานของรัฐ ครูเผชิญกับการแก้ปัญหาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กด้วยตนเอง จึงทำให้ครูไม่มีความรู้ในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ และไม่ได้จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการให้กับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

1.2 ด้านปัญหา ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ จึงทำให้ครูไม่ได้ทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรม 6 กิจกรรม ใน 1 วัน หรือทำแผนแต่ไม่ได้ใช้แผนในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ยังคงยึดการสอนในรูปแบบเดิม ๆ ตามที่ตนเองถนัด ไม่เปลี่ยนแปลงกิจกรรมจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กไม่มีความรู้และขาดทักษะในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ทำให้เด็กปฐมวัยขาดโอกาสในการพัฒนาในระหว่างการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของครู จึงทำให้โรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรซึ่งครูทุกคนมีความต้องการเข้ารับการพัฒนาในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดประสบการณ์เรียนรู้

แบบบูรณาการของครูโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร ซึ่งประกอบด้วย

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร โดยกำหนดระยะเวลาในการประชุมเชิงปฏิบัติการ 2 วัน วิทยากร จำนวน 3 คน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประกอบด้วย นางนวลศรี พรหมจันทร์ ศึกษานิเทศก์ นางวิไลพร วรณวิจิตร ครู โรงเรียนบ้านดงหลวง และนางสาวภัทรพร วงศ์กาฬสินธุ์ ครู โรงเรียนบ้านดงหลวง อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร

2.2 การศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ โดยกำหนดระยะเวลาในการศึกษาดูงาน 2 วัน ศึกษาดูงานโรงเรียนอนุบาลจตุรลักษณ์ อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร ซึ่งได้จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ

2.3 การนิเทศภายในแบบให้คำชี้แนะ โดยดำเนินการภายหลังจากเสร็จสิ้นการศึกษาดูงาน และการประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน โดยนายภานุวัฒน์ ฝอยทอง ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนอนุบาลรัตนพร นางสุกัญญา อุปรี ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ และนางบรรทม โสรินทร์ ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งหมดเป็นคณะกรรมการบริหารโรงเรียนอนุบาลรัตนพร

3. ผลการพัฒนาศักยภาพการทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้

แบบบูรณาการของครูโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร พบว่า

3.1 ผลการสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของเด็กในขณะที่ถูกจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$)

3.2 ผลการประเมินแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$)

3.3 ผลการสังเกตพฤติกรรมของครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$)

3.4 ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้พัฒนาครูที่เป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัยด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งนำผลมาอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

1.1 สภาพ พบว่าการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ครูไม่ได้จบการศึกษาด้านปฐมวัยโดยตรง จึงขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และไม่เคยได้รับการอบรมจากหน่วยงานของรัฐ ครูเผชิญกับการแก้ปัญหาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กด้วยตนเอง จึงทำให้ครูไม่มีความรู้ในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ และไม่ได้จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการให้กับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระนุช พลแรงฤทธิ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร สภาพที่พบผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการค่อนข้างน้อยไม่สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการและไม่เคยจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ส่งผลให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็กไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งผู้ดูแลเด็กมีความต้องการและยินดีเข้ารับการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชดาพร ขจรเมทย์ และ ชัยยนต์ เพาพาน

(2557, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ สังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี อำเภอบึงสามพัน จังหวัดร้อยเอ็ด สภาพที่พบ ครูผู้ดูแลเด็กส่วนมากไม่เคยได้รับการอบรม เรื่อง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยทำให้ขาดความรู้ และทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ บูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รพีพร บุตรศาสตร์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัย การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ สภาพที่พบ เด็กเล็กในสังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลนามนทุกแห่งยังขาดปัจจัยที่มาสสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ ดังเช่น สื่อการจัดการเรียนรู้ที่ หลากหลายและเหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัยแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้ดูแลเด็กยังไม่มีทักษะในการจัดบรรยากาศการเรียนรู้เท่าที่ควร ครูผู้ดูแลเด็กยังใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในศูนย์และท้องถิ่นมาช่วยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้เด็กอยู่ในระดับน้อย

1.2 ปัญหา พบว่า ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัด ประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ จึงทำให้ครูไม่ได้ทำแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ แบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรม 6 กิจกรรม ใน 1 วัน หรือทำแผนแต่ไม่ได้ใช้แผนในการ จัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ยังคงยึดการสอนในรูปแบบเดิมๆ ตามที่ตนเอง ถนัด ไม่เปลี่ยนแปลงวิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กไม่มีความรู้และขาดทักษะใน การจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ทำให้เด็กปฐมวัยขาดโอกาสในการพัฒนาใน ระหว่างการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของครู จึงทำให้โรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรซึ่งครูทุกคนมีความ ต้องการเข้ารับการพัฒนาในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ สุวรรณไตรย์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแบบครบวงจร โรงเรียนบ้านเหล่าสร้างถ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน จังหวัดสกลนคร สภาพที่ พบ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ วีระนุช พลแรงฤทธิ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การ

บริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร สภาพที่พบ ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการค่อนข้างน้อยไม่สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการและไม่เคยจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ส่งผลให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็กไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งผู้ดูแลเด็กมีความต้องการและยินดีเข้ารับการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวรัตน์ ภัคดีเฟื้อ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนอนุบาลชุมพวงวิทยา อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 สภาพที่พบ การจัดกิจกรรมที่เตรียมไว้ไม่ผสมกลมกลืนมีปัญหาเมื่อนำแผนการสอนไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากยังไม่มี ความชำนาญในการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ ทำให้มีปัญหาและสอดคล้องกับงานวิจัยของ รพีพร บุตรศาสตร์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัย การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ สภาพที่พบ ครูผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างถูกต้องขาดทักษะในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่มีความรู้ความเข้าใจ

2. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดประสบการณ์เรียนรู้

แบบบูรณาการของครูโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร ซึ่งประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน การประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร โดยเชิญวิทยากรจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญมาบรรยายให้ความรู้กับกลุ่มผู้วิจัย ทำให้มีความรู้ความเข้าใจกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการมากขึ้น และเขียนแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยศักดิ์ แสงวงศ์ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพครูด้านงานทะเบียนและวัดผล โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลปรากฏว่า ก่อนเข้ารับ การอบรมครูยังขาดความรู้ด้านการใช้โปรแกรมทะเบียนและวัดผลเมื่อเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการแล้ว ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในงานทะเบียนและวัดผลเพิ่มมากขึ้น หลัง

ประชุมเชิงปฏิบัติการครูทุกคนสามารถนำความรู้ที่ได้มาปฏิบัติงานทะเบียนและวัดผลเองได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เซาวลิต เกิดกลาง (2553, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนวังโป่งพิทยาคม อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการ ดำเนินการ 2 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล ส่งผลให้คณะครูบุคลากรกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการเขียนแผนการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง นำแผนการเรียนรู้ไปใช้ได้หลากหลาย ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บุคลากรในโรงเรียนร่วมกันวางแผนในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลโดยตรงกับนักเรียนได้เรียนรู้ตามแนวการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ และครูได้พัฒนาตนเองเป็นครูมืออาชีพต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชิต บุญศิริ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม พบว่า แนวทางการพัฒนาบุคลากรโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในทำให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมอง นครเรียม (2551, หน้า 105-106) ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแบบสอดแทรก โรงเรียนบ้านน้ำเที่ยงดอนอิจันทร์ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 2 กิจกรรมคือการอบรมแบบมีส่วนร่วม การนิเทศแบบคลินิก โดยใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบทดสอบ แบบสังเกตแบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นุชนาถ บุญหล้า (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี พบว่า ผู้วิจัยใช้แนวทางในการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน ส่งผลให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ เพิ่มมากขึ้น สามารถเขียนแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ สามารถจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการพัฒนาการสอนและนำแผนไปใช้ในการจัด

ประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพการทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

หลังจากการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลรัตนพร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งดำเนินการ 2 วนรอบ ดำเนินการ 3 แนวทาง ประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การนิเทศภายในแบบให้คำชี้แนะพบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กในตอนที่ครูจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ และสามารถจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เพราะครูสามารถวางแผนและจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจ และกระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีความอดทน เสียสละ กล้าแสดงออก มีน้ำใจ เกิดความสนุกสนานในระหว่างการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการโดยคำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ถาม ในระหว่างการจัดประสบการณ์ครูเอาใจใส่กับนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้ความรักความเมตตาเกิดความผูกพันเปรียบเสมือนแม่กับลูก ทำให้เด็กเกิดความรักและเคารพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระนุช พลแรงฤทธิ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร พบว่า หลังจากการพัฒนาผู้ดูแลเด็กแล้ว ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการเพิ่มมากขึ้น ผู้ดูแลเด็กสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและผู้ดูแลเด็กสามารถจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ 6 ขั้นตอน โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากส่งผล

ให้เด็กมีพฤติกรรมการเรียนรู้โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สร้างความพึงพอใจแก่ผู้ปกครองและส่งผลให้การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของผู้ดูแลเด็กมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลิตาวารรณ เชื้อคมตา (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านดิว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร พบว่า ครูส่วนใหญ่มีแผนการจัดการเรียนรู้และใช้แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้บ้างแต่ส่วนใหญ่มีการเตรียมการสอนน้อยเน้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ครูเป็นศูนย์กลางครูคนเดียวสอนหลายระดับชั้นและภาระงานอื่นๆ ครูไม่สามารถเขียนแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการและออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการเข้ากับสภาพจริง การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ ดำเนินการพัฒนาโดยการศึกษาดูงานและการอบรมเชิงปฏิบัติการทำให้ครูได้รับความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการได้ดี และสามารถจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการได้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ สุวรรณไตรย์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแบบครบวงจรโรงเรียนบ้านเหล่าสร้างถ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร พบว่า ผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจร โรงเรียนบ้านเหล่าสร้างถ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร 1) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจรเพิ่มมากขึ้นหลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจรแล้ว ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ครูสามารถจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมศรี บุญสมมา (2559 , บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัย การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าไห อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคลากรในศูนย์เด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าไห อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี ให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถเขียนแผนการจัด

ประสบการณ์แบบบูรณาการและการนำแผนไปจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย มีจำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์ แบบสังเกตการณ์จัดประสบการณ์ การตรวจสอบข้อมูลในเทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า การพัฒนาบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าไห อำเภอลำปาง จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการศึกษา ในวงรอบที่ 1 โดยการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการมาให้ความรู้ และการนิเทศการศึกษา โดยผู้ศึกษาค้นคว้าเป็นผู้นิเทศการศึกษาทำให้บุคลากรทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ สามารถเขียนแผนการเรียนรู้และจัดประสบการณ์แบบบูรณาการได้ แต่บุคคลบางคนยังขาดความชำนาญในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์และการจัดประสบการณ์อยู่บ้างในบางขั้นตอน จึงได้มีการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการนิเทศ บุคลากรผู้ร่วมศึกษาได้ช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำซึ่งกันและกันโดยมีผู้ศึกษาค้นคว้าเป็นผู้นิเทศการสอนคอยให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการเป็นวิธีการจัด

ประสบการณ์เรียนรู้ที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการอย่างต่อเนื่อง

1.2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้

แบบบูรณาการของเด็กปฐมวัยมีหลายแนวทาง เช่น การอบรม การสัมมนา การวิจัย การศึกษาดูงาน การศึกษาเอกสาร เป็นต้น แต่แนวทางที่เหมาะสมกับด้านที่จะพัฒนาศักยภาพครูแตกต่างกัน บางแนวทางต้องอาศัยเวลาในการพัฒนาจึงจะเกิดความรู้ ความเข้าใจ สำหรับแนวทางในการพัฒนาในครั้งนี้คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน

และการนิเทศภายในแบบให้คำชี้แนะ ในการใช้แนวทางพัฒนาที่กล่าวถึงนั้น ครูจะต้องมีพื้นฐานในเรื่องนั้นมาก่อน จึงจะใช้วิธีพัฒนาที่กล่าวมานั้นได้ผลดียิ่งขึ้นจึงจะเกิดความรู้ความเข้าใจ ความสามารถและความชำนาญเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นถ้าต้องการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ให้ได้ผลดีจะต้องศึกษาถึงความต้องการและแนวทางที่ใช้ในการพัฒนา เพื่อให้การพัฒนามีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 สถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อครูจะได้จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 การพัฒนาศักยภาพครูโดยใช้แนวทางประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายในแบบให้คำชี้แนะ ถ้าจะให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ต้องมีการติดตามผลว่าครูได้นำความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการและการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ไปสู่ผู้เรียนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ หรือไม่ พฤติกรรมที่แสดงออกตรงกับวัตถุประสงค์หรือตัวชี้วัดหรือไม่ ผู้บริหารจะต้องให้คำชี้แนะและมีการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูเกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนาสามารถจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.5 ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มทักษะและองค์ความรู้ให้ก้าวหน้าและทันเหตุการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะครูในยุคปฏิรูปการศึกษา ไทยแลนด์ 4.0

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับก่อนประถมศึกษา ควรมีการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ อย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นกระบวนการพัฒนาเด็กปฐมวัยผ่านกิจกรรม 6 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเสรี และกิจกรรมเกมการศึกษา

2.2 สถานศึกษาที่จัดการศึกษาก่อนประถมศึกษา ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ และเขียนแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง

2.3 สถานศึกษาศรศึกษาศึกษาและพัฒนาารูปแบบการพัฒนาครูในการจัด
ประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้รูปแบบอื่น เช่น การสัมมนา การวิจัยในชั้นเรียน การจัดการ
เรียนรู้แบบ BBL. แบบ PLC เป็นต้น

2.4 สถานศึกษาศรศึกษาศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
ระหว่างการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ กับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบ
อื่นๆ

2.5 สถานศึกษาศรพัฒนาครูในการดำเนินงานด้านอื่นๆ โดยใช้
กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วน
ร่วม (PAR) เพื่อพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร